

**Мікола
Кандратаў**

***Вершы
і зоркі***

**Мінск
Мастацкая літаратура
2008**

УДК 821.161.3-1
ББК 84(4Бел)-5
К19

Выпуск издания осуществлен по заказу
Министерства информации Республики Беларусь

ISBN 978-985-412-5066-5

© Камаратаў М. М., 2008
© Афармленне: ІРУП «Медыцынская літаратура», 2008.

KAMUNIKAT.ORG

Зоркі і вершы

*Свет наш узнік з зерня вечнасці,
нібы мука паміж жорнамі.
Зоркі малітвай засвечаны,
людзі асветлены зоркамі.*

*Пэўна, каб лёсы палепшалі,
што памуваюцца хворымі,
людзі ратуюцца вершамі,
як ратаваліся зоркамі.*

*Варта ў партэры быць першымі,
ці называцца галёркаю?..
Век завяршаецца вершамі,
дзень завяршаецца зоркамі.*

*Зноў застаюцца – у меншасці –
крытыкі недальназоркія...
Зоркі становяцца вершамі,
вершы становяцца зоркамі.*

Мой колер зялёны

*Душа ў кашулі зрэбнай,
чытаць табе – не сорам:
аблокі – вершы неба,
напісаныя сонцам.*

КАМУНІКАТ.ORG

* * *

І захочаш замаўчаць – не зможаш,
у асеннім вечары растаўшы,
нечую падслухаўшы размову,
ці чыесьці вершы прачытаўшы.

Ад нязгоды свой намер забудзеш –
кінуць непатрэбнае дзівацтва.
Зноў даводзіць нешта станеш людзям,
імкнучыся самаапраўдацца:

“Неба вечаровае над намі
чорным толькі ў распачы здаецца...”
У вачах, асветленых слязамі,
свет на мноства зорак разаб'ецца.

Паглядзецца ў зорныя глыбіні,
як расы Гасподняе напіцца
спасціжэння літасці да бліжніх,
за якіх патрэбна памаліцца.

* * *

Душа – самотная між рэбраў,
нібы ў калысцы немаўля.
Ёсць толькі лёс, ёсць толькі неба,
а іх апірышчам – зямля.

Ёсць шлях, пазначаны ў далонях
малюнкам з крыжыкаў і рыс,
праз светла-грэшнае сягоння,
якое “грэюць снегіры”.

Ёсць позні страх у свеце гэтым –
зноў не спазнаць кахання цуд,
ні селянінам, ні паэтам
не нараджаючыся тут.

Ёсць апраўданнем для геройства
сумнеўных поглядаў гурма.
І выйсце, як самазабойства –
прызнацца, што цябе няма.

* * *

Недасканалы й разам з тым чароўны,
свет вабіць чалавекам, дрэвам, зверам.
Меркурый мне спрыяе ў час вандровак,
дапамагае вымавіцца вершам.

Трывожным крокам сустракаю золак
зямі, дзе можа шчасце прытаіцца.
І коціцца маёй фартуны кола,
і мільгаціць святло гадоў на спіцах.

Сто раз губляю месяц сярод зорак,
але ён мае здольнасць уваскрэснуць.
За моракам нарэшце блісне мора,
а горкі смак змяняецца на прэсны.

А ў ясным небе сонца, як крыніца,
струменіць промні, бы ваду жывую.
І словы з цёплым пахам медуніцы
у сэрцы голяць рану нажавую.

Успаміны пра будучае

Будучае бачыцца здалёк,
покуль небакрай палае днём,
сонца агнякрылы матылёк
п'е нектар з нябёсаў за акном.

Будучага бачыцца вуаль
праз паклон лагоднага дажджу,
нібы запрашае сны на баль –
у палон зямнога міражу.

Будучае бачыцца бліжэй,
што руку, здаецца, працягні –
і адразу музыка гучней,
лёгка ў вальсе кружацца агні...

І раптоўна – тое, што магло б
здзейсніцца праз доўгія гады,
разаб'ецца, як аб камень шкло,
каб не стаць мінулым назаўжды.

На першы зборнік вершаў

На вершы свае збоку пагляджу:
занадта шчыра?

пафасна занадта?..

Няпроста ўпалым кропелькам дажджу
да хмар па промнях сонечных узняцца.

На свет яны з'явіліся, бы ўздых,
як плён наіўнай веры і фантазій...

Мне ж толькі спадзяваннем жыць, што ў іх
я ні людзей, ні Бога не абразіў.

Мой колер

Краіны, як дрэвы – бярозы ці клёны,
што Боскія маюць імёны.

На дрэве лістком разгарнуцца здзіўлёным:
мой колер – зялёны.

На кволай галінцы, далёкай ад кроны,
ля поля – над жытам, над лёнам –
ахрышчаны ветрам, ад сонца салёны
мой колер зялёны.

Спрасонку благое штось зычаць вароны,
жыццё ж – адгукаецца плёнам,
не змыты дажджом навальніц, не скароны
мой колер зялёны.

А дні па блакіце пывуць, быццам чоўны,
і трубяць у летнія горны.
Хай не выглядае здалёк выкшталцоным
мой колер зялёны.

Наблізіцца восень, працягне далоні –
і ляжа ў астылае ўлонне
аздоблены золатам, нібы ў кароне,
мой колер зялёны.

Ратаванне вершам

Думак наспелы прысуд:
шчасце згубіла давер,
ператварылася ў сум.
Сум кандэнсуецца ў верш.

Верш зазірае ў душу,
нібы спрабуе сагрэць
сонцам, што хутка памрэ,
каб нарадзіцца з дажджу,

каб уваскрэснуць ізноў...
Падаюць кропелькі слоў,
падаюць проста ў душу.
Я давяраю дажджу.

* * *

Чароды сноў віюцца над зямлёй,
злятаюць на пагаслыя агні,
трымае кожны з іх кірунак свой,
да цёплае імкнецца далані.

А мой, напэўна, дзесьці заблукаў,
ці трапіў, можа, у чыё сіло?
Бо я даўно малітву прачытаў
і патушыў настольнае святло.

Натхненне

Прыпыніўся толькі на імгненне,
а яго абрысы ўжо далёка...
Пацалунак вечнасці, натхненне –
прахалодным дотыкам у спёку,

рэдкаму заўважным светлым нібам,
туфлікам памеру Папялушкі,
ледзь адчуты рух паветра, нібы
ад крыла спалоханай Жар-пташкі.

Наўздагон ляцець – дарэмна й крыку,
узірацца – не дакіну вокам...
Затрымаўся толькі на хвілінку,
а яно згубілася далёка.

* * *

Гэты лёс мяне не абміне –
у вачах, як сонца, адаб'ецца.
Павуцінкай тонкаю кране
шкадаванне восеньскае – сэрца.

Ненадоўга. А затым ізноў
узбадзёрыць кроў у жылах вецер
з невядомых зорных берагоў
музыкай, выводзімай на флейце.

* * *

Быць маладым, надзіва, проста,
калі ў юнацкія гады
ляціш праз дзень стралой Эрата,
не ўсведамляючы куды.

Калі трапляць, дык толькі ў сэрца –
спазнаць паэзію крыві,
а смерць пакуль яшчэ не цэзар,
каб заявіць свае правы.

І той паэзіі маліцца,
прыносіць ёй ахвяры слоў.
Нібы з высокай камяніцы,
чуць спевы птушак, рык звяроў.

Лукай – хай рэха адгукнецца,
грамы з маланкамі лаві!..
Тваё не састарэе сэрца,
пакуль паэзія ў крыві.

Нарцыс

Разлучыцца ў свеце грэшным
цяжка мне, хоць на хвіліну,
са сваім апошнім вершам,
нібы з вабнаю дзяўчынай,

што стварыў калісьці з думак,
спадзяванняў, сноў і мрояў,
з цёплых фарбаў, крокаў сумных,
ажывіў сваёй крывёй я.

Спарадзіў, каб закахацца,
пачуццём удасканаліў,
і абвесціць меў нахабства
Каралеваю Азалій...

Як імя, амаль няспынна,
верш я ўпотаі паўтараю,
як без любасі дзяўчыны,
без яго я паміраю.

* * *

Глядзець у агонь і маўчаць,
вачыма з агнём размаўляць.
Ён служыць у вечнасць акном –
нялёгка быць проста агнём.

Ёсць сум і ў яго – гэта дым,
што змеем віецца над ім,
і радасць знаёма агню,
калі ён імкне ў вышыню.

Гары на вятры, гавары!
Мне жарсць свайго сэрца дары!
Магчыма, я заўтра прысню
тваю агнявую радню...

Але дагарае касцёр,
агонь пакідае жыццё.
Ледзь дыхае мне на далонь,
бо ён жа не Вечны агонь.

Хмарка

Ніяк не выплацацца хмарка,
павісла на маім плячы.
Яе я супакойваў марна,
нічым не змог дапамагчы.

Яе прытоеная крыўда
сплывае кроплямі вады:
“Каханы малады вятрыска
мяне пакінуў назаўжды.

Калі яго я пакахала,
вясёлым воблачкам была.
Яму ж майго кахання мала,
як птушцы аднаго крыла...”

Паплач жа, хмарка! Сон палёгкі
атуліць хай твой сумны лёс.
Не плача ў гэтым свеце толькі
той, хто не мае болей слёз.

* * *

Восень каляровым сном прысніцца.
Шэрых хмар узнімецца заслона:
першай будзе сонечная дзея,
у дажджах заблудзіцца другая,
трэцяя закружыць лістападам,
скончыцца – апранутай у шэрань...
Упадзе на дол зімы заслона –
мы прачнёмся ў чорна-белым свеце.
І ў халодных нечых успамінах
зробіцца марозівам вяселька...
Толькі наша шчасце не замерзне,
бо яго сагрэе дотык вуснаў.

* * *

Вясна і восень, лета і зіма
сплываюць праз мінулае ў свет вечны.
Аднак паэт спяшаецца дарма –
у кожнага свая чарга на вершы.

У кожнага – свой лад і свой наклад,
свае Тулон, Парыж і Ватэрлоо.
І не спазнаць – слязою згіне слова,
альбо закамянее, як смала.

Расстанні і сустрэчы

*Як дзень лагодзіць – летні вечар,
як ранак – сноў начных адхланне,
расстаннем поўніца сустрэча,
сустрэча блізіца расстаннем.*

КАМУНІКАТ.ORG

* * *

Заспетыя выклікам
летняга ліўня,
Вы мне не здзівіліся –
я Вам здзівіўся.

Вас вабілі прывіды
сноў кіпарысных.
Вы мною не трызнілі –
я Вамі трызніў.

З зямлёю заручыны,
поўню сырую
Вы мне не даруеце –
я Вам дарую.

П'ючы праз саломінку
золата промняў,
мяне Вы не ўспомніце –
я Вас успомню.

* * *

Мы незнаёмыя былі,
пакуль не стрэліся паглядам.
Хвіліны хуткія цяклі
з нябёс празрыстым вадаспадам.

Шклянныя сцены нематы
разбіць мы не пасмелі словам,
і вераснёвыя сляды
дажджамі змыла паступова.

Застаўся лёгкі сум адзін
у сэрцы водарам пялёсткаў
засохлай ружы – успамін
пра таямнічае знаёмства.

Хай не сустрэцца нам нідзе:
ні ў гэтым краі, ні за краем –
у Пана Бога на Судзе
мая душа тваю пазнае.

* * *

Я сёння закахаўся ў Вас у сне,
і Вы мне адказалі на каханне –
і нашы паядналіся дыханні...
Я сёння закахаўся ў Вас у сне.

Душы даўно ўжо не было так файна,
яна й на яве зараз, бы ў вясне.
Я сёння закахаўся ў Вас у сне,
і Вы мне адказалі на каханне.

* * *

Мёд не канчаецца ў сотах.
Вечар, бы восені ўздых.
Сонца хаваецца ў соснах,
ты – у абдымках маіх.

Сэрцаў прыціхлых трымценне,
вуснаў пунсовы касцёр.
Доўжыцца гэта імгненне
больш за зямное жыццё...

Я пасля гэтай сустрэчы,
пэўна, зусім не засну.
Сэрцу не цяжка, дарэчы,
восень прымаць за вясну.

* * *

Я вартаваў твой сон, як таямніцу,
крынічнае тваё дыханне піў,
на залатым аргане слоў і знічак
спрабуючы загадкавы матыў.

Люляла нас у месячнай калысцы
кружэнне неспатольнае Зямлі.
Былі з табой мы так, здаецца, блізка
і дзіўна, як далёкія былі.

Крыўда

Ні душой, ні рухам асцярожным,
ні паглядам, ні гарачым словам
на цябе мне крыўдзіцца няможна,
як на ўзор – аснове дывановай.

Карані ў крыві пусціўшы, крыўда
замянае здзейсніцца, адбыцца,
для сябе сучасны свет адкрыўшы,
ад сябе мінулага адбіцца.

Пакрысе стараецца – у сэрцы –
разбурыць Парыж твайго спакою,
у двубоі з іншым “я” імкнецца
бліснуць ахілесавай пятою.

А на суд чужы выносіць крыўду –
марная і здзеклівая праца:
нават калі сэрца і не крывіць,
папараць патопчуць папараццы...

Хай жа кроў у крыўды хлыне горлам –
паспяваю высілкам апошнім
зразумець: калі я маю гонар,
на цябе мне крыўдзіцца няможна.

* * *

Вясна. І сум тваіх вачэй
яе законам супярэчыць,
бо сэрцу з раніцы яшчэ
галоп свой хочацца прыспешыць.

Праз позірк, злоўлены ў вясне,
якая нам добра жадае,
твой сум трапляе да мяне,
глыбока ў сэрцы асядае.

Яно, як свет – у верш Басё,
шчымліва сціснуцца імкнецца,
каб чуць самотнае біццё
твайго запозненага сэрца.

І разумее толькі Бог
у свеце дзіўным і складаным,
чаму прыемна мне з табой
быць гэтым сумама паяднаным.

* * *

Я ведаю, што ты даўно была.
І я ўжо быў, але вярнуўся зноўку
у гэты свет, каб пэндзлем ці алоўкам
намаляваць, якою ты была.

Каб прашаптаць ахвяраваны верш,
які, на жаль, пачуць ты не паспела.
Мая душа тваё ўваскрэсіць цела –
і свет адчуе зноў, што ты жывеш.

* * *

Калядны снег злятае на далонь,
у зморшчынках тваіх – яго святло.
Нібы анёла белае крыло
нарэшце спаталенне нам дало.

Пяшчота неба льецца цераз край,
і ты мяне за лёс не дакарай.
Як музыка, што мроіў Длугарай,
нас паглынае беласнежны рай.

І мы нібы вяртаемся назад
ад сумных недарэчнасцей і страт,
бы Ева і Адам – у райскі сад,
у свята цудадзейнае Каляд,

дзе позніх дзён не змелена мука,
дзе мары серабрацца, як луска,
ледзь чутна шчасця плешчацца рака,
дзе – у маёй руцэ твая рука.

* * *

Віна! Віна! Так хочацца віна,
нібы віно праблемы вырашае.
Што я п'янею – не мая віна...
Але мяне, на жаль, не запрашалі.

Яна! Яна! Там будзе зноў яна –
скрыжуе на яе агністым стане
свет позіркі свае, а мне стагнаць,
бо як забыць яе ў цвярозым стане.

Сцяна! Сцяна! Кітайская сцяна
нібы разгарадзіла нашы лёсы.
П'ю не віно – свае п'яныя слёзы...
“Каня! Паўкаралеўства за каня!..”

Зімовыя мроі

Хутка дзень сканаў самотны,
хмарнай выпіўшы атруты.
Ноч у дом глядзіць праз вокны
злосным позіркам Пракруста.

Сэрцам каб прад ёй не схібіць,
каб прагнаць тугу начную,
я цябе на цёмнай шыбе
белай крэйдай намалюю.

Моўчкі з крыўдай паглядаеш
ты, нібы па злой нагодзе,
і, здаецца, не жадаеш
да мяне з акна сыходзіць.

Ад марознага пагляду
ці ад голасу завеі
у пакой з начнога саду
даўнім холадам павее.

Зноў падкіну ў печку дроў я.
Каб сагрэць твае калені,
намалюю крэйдай коўдру –
і на сэрцы пацяплее.

Сустрэча

Дзень вёў насустрач мне з маста
чароўных жаніха з нявестай.
Здалося: нешта ў ёй не так,
нібыта штосьці не да месца.

Вяночак белы ў валасах,
віхор карункавай сукенкі,
нібы гарлачык – на вачах
плылі паміж аблокаў пенных,

нібы анёлы ў гонар дня
узнеслі маладых над светам.
І тут я згледзеў, што яна
мілуе ў вуснах... цыгарэту.

Яны звярнулі да царквы,
і я амаль адчуў спіною,
як цыгарэтны дым сівы
за ёй развейваўся фатою.

* * *

У недасяжнасці крыку
на берагах адзіноты
песціш сваю ты

крыўду,

грэю сваю я пяшчоту.

Хвалі ракі

плачуць,

вечер над ёю

стогне –

вечнасць чакаць,

няйначай,

покуль рака перасохне.

Толькі глядзець

удалеч,

толькі маліць

сонца...

Толькі ў мяхах

жалю

стане віно,

як воцат.

Варта ў жыцця

аблудзе

верыць мажлівасці цуду.

Крыкнеш: “Чакаць

будзеш?!.”

Рэха адказвае: “Буду...”

КАМУНІКАТ.ORG

Вершы для души

У вершах занатоўваць дні,
набыткі, страты і пачуцці,
спадзеючыся, што яны
праіснуюць даўжэй, чым людзі,

і не паспеюць састарэць
пад музыку зямной катрынкі,
што зможа нейкі з іх сустрэць
душы другую палавінку.

Ёй блісне, як пагляд нямы,
праз межы розных вымярэнняў
слабым праменьчыкам: хай мы
у розных з ёй увасабленнях,

ды з кожным здзейсненым жыццём –
“качэўным лёсам” чалавечым,
вяртаннем зноўку ў небыццё
бліжэй да нашае сустрэчы.

Блакiтны колер

Насуперак уласнай волi,
нiбы спалiў назад масты,
я палюбiў блакiтны колер,
нiбыта воблiк малады.

Хоць не ў нябёсах ён пануе,
i не ў азёрах снiць вясну,
iм немагчыма падмануцца,
у iм магчыма патануць.

Насычаны блакiтны колер,
якому не ўласцiвы грэх,
не апаганiць век сталёвы,
не можа зганьбiць пошлы смех.

Той колер, што не блякне з часам,
народзiць не адзiн уздых.
У iм – надзея i паразы...
Ён у вачах дзiвосных тых.

* * *

Я хацеў бы закахацца ў Вас,
нібы волю даць пачуццям лепшым,
хоць цвярозы розум у адказ,
як рамізнік, стрымлівае лейцы.

Я хацеў бы закахацца ў Вас –
рынуцца ў вір радасці і болю,
нібы ўскрыкнуць у апошні раз,
толькі лёс, здаецца, не дазволіць.

Я хацеў бы закахацца ў Вас –
зноў адкрыць Амерыку жаданняў,
нібы край, дзе ўладу страціў час...
Толькі Бог не даў мне больш каханья.

Kani

1. 300. 1909

*Калі варажыць – то на кветцы шыпыны,
калі пакахаць – то забыўшы разлік,
калі ваяваць – то за вольнасць Айчыны,
калі паміраць – то на роднай зямлі.*

* * *

Нашы сцежкі ляглі
праз лагчыны і ўзгоркі...

Хто раней мы былі –
птушкі?

воблакі?

зоркі?

І з якой вышыні
мы зямлю азіралі?

На якія агні
летучы, пазгаралі?

За якія грахі
лёс абралі мы гэты
у часіну тугі
на радзіме паэтаў?

Між яе берагоў
у снягах успамінаў
беларуская кроў
чырванее рабінай.

Белая мара

Покуль сонца не зробіцца прыскам,
каб шчымліва ўначы дагараць,
нам сюды прыплываць у калысках –
можа, папараць-кветку шукаць.

Можа, здзейсніцца ў лёсе Айчыны
шчырай песняй, жняяцкім сярпом,
для сяброў – сціплай кветкай шыпшыны,
для нягоднікаў – вострым шыпом.

Можа, волю гартуючы ў крыўдах,
несці без нараканняў свой крыж,
даганяючы велічны прывід
у адвечным блуканні паміж...

Дзе заўжды над вясновым абшарам
будзе бусел самотна кружыць,
быццам белая, светлая мара,
без якой немагчыма нам жыць.

Спявае Кася Камоцкая

Б'юцца песні акорды аб сэрца, як хвалі,
прыбярэжныя лёгкія хвалі марскія,
нараджаючы водгук высокага жалю –
верасовага жалю, што мар не пакіне.

Птушка з крыламі музыкі, з тулавам слова –
прамяністага слова – лунае над морам,
растапляе, як сонца, што ў небе вясновым,
на вясновых палетках адвагу і сорам.

Заглушае шаптанне рачнога аеру,
векавога аеру, што ветру баіцца.
Насычае паветра азонаяй верай –
ратавальнаю верай у моц навальніцы.

* * *

Ты клічаш мяне за сабой
у краіну Кахання,
дзе Леў – каралём,
дзе ў вялікай пашане пачуцці,
дзе ім думкі слугуюць,
дзе сонца начамі начуе,
дзе ваяр забывае
пра кроў,
пра баі і паўстанні.

Дзе на досвітку
будзяць
агонь пацалункаў
пяшчотныя словы...
Толькі, як ні шкада,
не змагу
там надоўга
застацца я:
сваё сэрца
табе падарыць
назаўжды я гатовы,
аднаго не здалею –
жыццё называць...
эміграцыяй.

Максім і Вераніка

...дзённік патрабуе шчырасці,
шчырасць патрабуе смеласці...

У імені яе – імёны тых жанчын
зашыфраваны кодам таямнічым,
якіх я напаткаў пазней, але пры тым
я застаюся верным Вераніцы.

У імені яе я выразаў, як бог,
свой лёс, адлюстраваны да драбніцаў.
Каб нават паказаць усіх жанчын я змог,
я застаюся верным Вераніцы.

У дрэва на кары – не літар карагод –
яе імя, бы сонца, прамяніцца.
Хай на зямлі, як сон, мінаюць сотні год,
я застаюся верным Вераніцы.

* * *

Нагадаюць пра слёзы
мне кроплі дажджу
нечакана упаўшы
з нябеснай самоты.
Кіну позірк замглены
за тую мяжу,
дзе напоўнены мёдам
празрыстыя соты.

І мелодыя суму
міласці былой
дасягне сэрца рэхам
дрыготкага грому
і памкнецца назад
дажджавою вадой
да парога, магчыма,
прыснёнага дому.

* * *

Калі развітваліся мы,
была здубелаю зямля.
На белым аркушы зімы
я напісаў тваё імя.

Яго скавалі маразы
і замяталі спрэс снягі,
пакуль гракі на прыняслі
вясну на нашы берагі.

Вясной не згінула яно,
вадой у мора не сплыло –
з прагрэтай сонечным агнём
зямлі пралескамі ўзышло.

За ім мільёнамі імён
лугі паўсюдна расцвілі.
І пчолы з іх збіраюць мёд,
іх абдымаюць матылі.

* * *

Валерыю Мянжынскаму

Беларусы мараць пра вяршыні
недаспелых і высокіх гор –
продкі іх задоўга да Скарыны
прагнулі наблізіцца да зор.

Беларусы мараць пра адзінства,
пра сусвет уласных берагоў,
пра сваю магутную радзіму,
мо й не ўсведамляючы таго.

Беларусы мараць пра святыні,
веліч храмаў, здольных тут паўстаць,
пра свае санаты і медыны
і, магчыма, пра свайго Хрыста.

* * *

Бубны лета астылі,
адзвінелі маністы,
сталі прысакам сілы,
што гарэлі агніста.

Абвіло павуціннем
летуценняў дарогі.
Абняможаным ценем
дзень кладзецца пад ногі.

Чоўнам месяца вечар
адпльвае дахаты,
дзе на золата вецер,
як ніколі, багаты.

За густымі барамі,
за бясконцасцю сіняй
восень пахне грыбамі,
восень пахне радзімай.

* * *

У храме восені пустым,
нібы ў Міцкевічавым сне
тугой народжаны матыў,
на Беларусі выпаў снег.

Ён з блаславення вышыні
у новы просіцца санет.
Яго цнатлівай чысціні
дзівіцца хочацца і мне –

у тым Міцкевічавым сне,
п'ючы світальную зару...
На Беларусі выпаў снег,
і стала белай Беларусь.

* * *

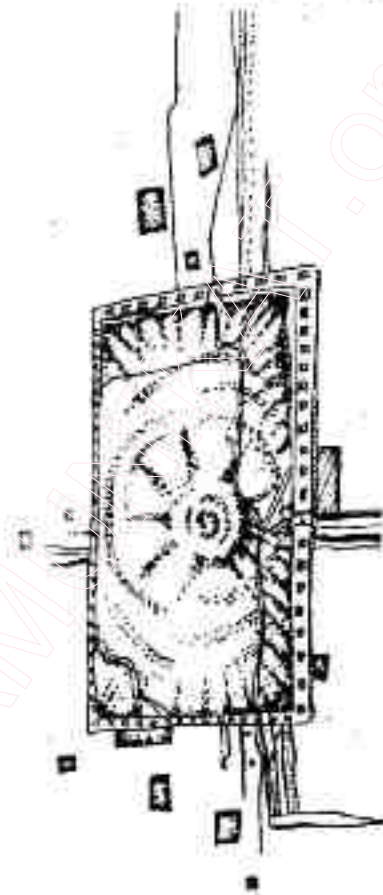
Праз майскае квітненне дня зямнога,
праз хараство жытнёвых краявідаў,
праз восеньскія ліўні леанідаў
спяшаецца жыццёвая дарога,

хаваючыся ў ранішнім тумане,
звужаючыся часам у сцяжынку
і ў рэдкія хвіліны адпачынку
кранаючы душу замілаваннем;

мінаючы выбоіны, каменне,
карэту прапануючы ці човен,
душэўны адзначаючы узровень
прамежкам ад адчаю да натхнення.

А ад натхнення блізкі шлях да веры.
Надзеяй сэрцы шчырыя спавіты:
пакуль дарога будзе – будуць вершы...
І кожны верш імкнецца да малітвы.

Свято арґяй

*Вучуся смеласці і праўдзе
ў люстэрка, якое не баіцца,
што хтосьці яго разаб'е.*

КАМУНІКАТ.ОРГ

Аркаім ¹

Называлася першая літара “ар”
у далонях нябёсаў асвенчанай мовы.
Уздымалася полымя ўночы да хмар,
праяўляліся кожнае дрэва і твар,
і гучалі магічна звычайныя словы...

...Віравалі жыццём дваццаць два гарады
(сцены з гліны і хмызу, бы гнёзды
ў падстрэшы).

І паветра ставала, і чыстай вады,
бо зямлю шанавалі людскія сляды
у краіне дабра Арыяна-Ваэджа².
І арол з вышыні аглядаў Аркаім,
што меў гонар з'яднаць рысы храма-сталіцы
з гараскопам дзівосным у месцы святым...

Дакаціўся ён колам арбы з тых часін,
каб эпохі Агню разгарнуць таямніцы.
Каб данесці ў наш век залатое святло
ваяроў, бараніўшых арыйскую веру
Ахунвара³ гучаннем і трапнай стралой,
што панеслі ў свет веды, спаліўшы жытло,
распачаўшы індаеўрапейскую эру.

¹ Старажытны горад, адкрыты ў Заураллі ў 1987 г. на мяжы Казахстана, Арэнбургскай і Чэлябінскай абласцей, у выглядзе двух канцэнтрычных колаў. Па выніках радыевугляроднага аналізу – перыяд 3-га тысячагоддзя да н.э.

² Арыіскі прастор (*авест.*) – прарадзіма арыяў.

³ Галоўная малітва старадаўніх арыяцаў.

Нашчадкі арыяў

Мы злеплены з белага цеста
і маем арыійскую кроў,
на згубленых сцежках Авесты
сабе мы шукаем сяброў.

Вяртаем мы памяць былую,
бы кросны забытага тчом,
і вучымся цемру начную
агнём рассякаць, як мячом.

У думках начуе трывога,
і з сэрцаў не вырваны страх.
Нас Месяц бароніць ад злога,
і Сонца паказвае шлях.

Той шлях, што свядома абраны
для бітваў, а не для пацех.
Мы смех прыкладаем да ранаў –
і раны загойвае смех.

Травой прарастаць нам праз пліты
салодкай ці злоснай маны,
нас вецер паўночны паклікаў
змагацца за водар зямны.

Нам вецер не выстудзіць грудзі –
мы веру яго прынялі.
Былі мы, ёсць сёння і будзем
на гэтай ці іншай зямлі.

КАМУНІКАТ.ORG

Крывія

...і мы на гэтай зямлі, у гэтым краю,
праходзілі ўжо раз росквіт высокай
самаістай культуры, якая загінула...

В. Ластоўскі. Лабірынты

Ты не верыш ні ў сны,
ні ў паданні,
ні ў прывіды,
ды аднойчы прысніш
невядомую Крывію:
жыхароў яе вочы
з блакіту прамытага,
валасы – хвалі спелага
колера жытняга.

Воі – спрытныя целах
і сэрцамі шчырыя,
іх абранніцы – нібы
з нябеснага выраю.

Між бароў і дуброў
над рачнымі абрывамаі
існуе
медунічна-крынічная
Крывія.

Думкі там не спакушаны
рунаў скрыжалямі,
асвятляюць там душы
агні незгасальныя.
Запаветамі
кола жыццёвае дзейнасці
паміж працай,
вяселлем
і модламі дзеліцца.
Ім бліжэй
на дзесяткі стагоддзяў
да ісціны.
Зоркі моўчкі варожаць
над лёсамі іхнімі.
З-за вякоў, што ўжо потым
пакрышацца
крыгамі,
даганяе нас рэхам
арыйская Крывія.

Новалецце

Пачатак года святкавалі продкі –
не ў прыклад нам – п'янкім вясновым днём,
калі з вандроўкі сонечная лодка
у свой узнёслы прыплывае дом.

Дзень раўнадзенства. З узыходам сонца
далёкія “паненкі і паны”
маліліся, змыкаючы далоні,
пілі хаому¹, ладзілі бліны.

Ля вогнішча скакалі ў карагодзе
і звонкім смехам доўжылі разгон...
Ўзыходзіць сонца – нібы праз стагоддзі
забытых продкаў свеціцца агонь.

¹ Хаома – старадаўні арыўскі хмельны напой.

* * *

Калі назад наш вокліч паляціць,
з глухіх снягоў нам рэха адгукнецца –
дакоціцца стагоддзямі да месца,
дзе час ля ног струменіцца з крыніц.

Народзячы імкненне крок зрабіць
да ісціны, якая ў свеце б'ецца,
нібыта злом параненае сэрца,
каб здзейсніцца наканаванню: быць.

“Успомні ўсё!” – мо ў гэтым ратаванне
сябе самога й свету ад жадання
стаць роўнымі Таму, хто свет стварыў?

“Адчуй свае магчымасці і межы,
каб не каціцца каменем з гары!” –
цвярэзіць досвед Вавілонскай вежы.

Страх

На асабістым, альбо культурным узроўні
страх мае права на існаванне і з'яўляецца
адным са стымуляў жыццядзейнасці чалавека.

З газетнага артыкула

У гуках, колерах і пахах
дзень нараджаўся на вачах.
Бог гэты свет стварыў без страху,
пазней з'явіўся ў свеце страх.

Калі на вынік справы Боскай
абрынуў д'ябал гнеў і глум,
калі каменныя нябёсы
гарамі ўпалі на зямлю,

з гор пачалося, пэўна, й гора,
і стала цёмна па начах.
Тады змяёю слізкай, чорнай
запоўз у чалавека страх...

...Прыдумаў вісельню і плаху,
законы помсты, “гнеў багоў” –
што ні замешана на страху,
усё працуе на яго.

Страх смерці прывідам жахлівым
за снамі гоніцца ўначы,
падрэзаць імкнучыся крылы
амаль зняверанай душы,

лятаць народжанай – не поўзаць.
І дагарае дзень надзей.
Страх пазірае вокам поўні
і адбіваецца ў вадзе...

Але запалены паходні
выратавальнага святла.
Рассыпаў пэндзаль сонца промні,
кахання пушчана страла...

Імкнецца светлае мастацтва –
за смеласць Бог даруе грэх –
у вочы страху засмяяцца,
бо для яго смяротны смех.

Сізіф

Сізіфа трэба ўяўляць шчаслівым.

А. Камю

Свет, падалося, скончыўся, калі
я канчатковы атрымаў прысуд.
Душа мая мінулым не баліць,
даўно прывыкла цела да пакут.

І я жыву, хоць той няўмольны цыкл
язык ці здольны называць жыццём.
Жыццё сышло, нібы вандроўны цырк,
апала долу, быццам з дрэў лісцё.

Я перадумаў шмат чаго, пакуль
спускаюся па схіле з вышыні,
і зразумеў, што камень на муку
перамалоўся б за стагоддзі-дні,
што коціцца ён з грукатам з гары...

– О, ненавісны камень, гавары,
чаму ты мне нібыта дарагі?!
Няўжо ў табе... жывуць мае грахі?..

Яны мяне штораз імкнуць уніз –
стрымаць не можа цела іх маё,
не здольна іх душа мая спыніць,
што зранена аб сколаў вастрывё.

Маліцца Зеўсу стаў я дзень за днём –
і шлях наверх не поўніць так адчай.
Нібы доўгачаканаю вясной
раскаяння майго пацёк ручай.

Я пачынаю верыць, што змагу
знутры аднойчы камень свой скарыць –
калі не застаецца ў ім граху –
і разам з ім застацца на гары.

Рэха слоў Заратуштры

А теперь абрацусь я к тем, хто хочет слушать...

“Гаты” Авесты.

Спадарыні і спадары, здыміце
цёмныя акуляры з носа!

Душу хай абпаліць сонца ў зеніце,
хай ільецца ў вены блакіт з нябёсаў.

Вокны дамоў, як вочы, пратрыце,
каб з пылам змыўся сум амярцвелы.
Адчуўце сэрцам, што вы – патрыцыі!
Дажджу струменямі абмыйце целы!

Холад і страх, гнеў і прыступы болю
тут уладараць толькі часова.
Даверцеся памяці генаў, як Богу:
жыццё – не выпадковасць!

Запаліце ўсмешкі на тварах, як свечкі –
смяюцца не толькі зладзеі й вар'яты.
Кожнай душы дараваная вечнасць,
за якую шчырасць – адзіная плата.

Выбар

Свет прапаноўвае ролі,
толькі на дол мы ступілі.
Нехта прымервае рогі,
іншы – анёльскія крылы.

Ніткаю лёс немаўляці
тчэцца ў канву жывую.
Росціць зямелька-маці,
бацька-выбар гартуе.

Хто апранаецца ў мроі,
хто абапрэцца на вырак.
Як баязлівы ў героі,
грэшны імкнецца ў вырай.

Прыткі кідаецца бегчы,
ловячы птушку шчасця.
Дзесьці асілак на печы
звыкла чакае часу,

калі пакоціцца колам
гора ў варагі з грэкаў...
Сонца ўстае над долам,
певень пракукарэкаў.

Вадасвяцце

Мацавалася наша знаёмства вадой.
На світанні вада, як густы сырадой.
Давяраем ёй голыя целы свае –
і яна нам сваю цеплыню аддае.

Вадзяны карагод
кліча сонца ўзыход
у світальнай вадзе –
хай бяду адвядзе.

Светлым коціцца колам паміж берагоў
соннай Свіслачы, лепшым
з купальскіх вянкаў
на вадзе, што, як маці, імкнецца люляць
і не хоча з абдымкаў сваіх адпускаць.

Вадзяны карагод
кліча сонца ўзыход
у світальнай вадзе –
хай бяду адвядзе.

Мая малітва

Дух светлы, вечны, Бог адзіны,
дазволь мне услаўляць Цябе –
усведамляючы правіны,
у захапленні і ў жальбе.

Ты бачыш лепш, каму – што трэба,
пільнуеш кожную душу.
Ні лаўра пышнага, ні срэбра,
ні лёгкіх вёрст я не пращу.

Дай толькі бачыць мне
святыні –
Твае адвечныя агні.
Ад стромы страху, гор гардыні,
маны туману барані.

Дазволь у сумную хвіліну,
калі апошні час праб'е,
нібыта за сваю Айчыну,
мне памаліцца за Цябе.

* * *

У вершах можна варажыць,
пакуль яны, нібыта здані,
не трапіўшы ў палон душы,
нябачна танчаць побач з намі.

Патрэбна толькі мець давер,
каб растварыцца ў зорнай хвілі.
Куды пакоціцца той верш,
куды памкне, над чым ускрыліць?

Каб з вышыні нябесных слёз
вярнуць у словах першародства
магчыма-немагчымы лёс,
незразумелае прароцтва.

* * *

Па даждлівых вулках Менска
ветрам коціцца няўдача,
мітусліва і нясмела
шэры дзень за ёю скача.

Уцякае ў панядзелак
з безнадзейнае нядзелі?..
Смутац ніткаю прадзецца
з нізкай хмарнае кудзелі.

Спадзяванні на палёгку
растаюць, нібыта цукар –
спазнаеш на кожным кроку,
што такое “не шанцуе”.

За прытомленай хадою
толькі думка сэрца грэе:
“З кожнай стрэтаю бядою
іх становіцца ўсё меней...”

Два люстэркі

Людміле

Жыву на свеце, як умею,
твае цалуючы сляды.
І паступова разумею:
маё люстэрка – гэта ты.

Віно каштую маладое,
падараванае табой,
і кожным словам ці слязою
перацякаю ў твой настрой.

І азіраючыся ў вечнасць –
хачу я гэтага ці не –
усмешкай, рухам недарэчным
ты адбіваешся ўва мне.

Нам пляць і соладка, і горка
паміж жыццёвых берагоў.
Мы – два люстэркі, як дзве зоркі –
адно насупраць аднаго.

Год Сабакі

На снезе паміраў сабака
ля мітуслівых ног людзей.
Пад кола трапіў небарака,
ці пастараўся ліхадзей?

Уздрыгваў целама час ад часу –
у вочы смерці ўжо глядзеў –
і толькі дыхаў часта-часта,
нібы надыхацца хацеў.

Трымалі людзі раўнавагу,
не апускаючы вачэй,
і рэдка хто звяртаў увагу,
спыняўся хто яшчэ радзей

і зноў, няхай са шкадаваннем,
імкнуўся да штодзённых спраў.
Але ніхто свой слых не раніў
аб голас, што з вышынь гучаў:

“Усё, усё невыпадкова:
ім атэстуемся шточас,
любое чуемае слова
чакае нечага ад нас.

І кожная падзея побач
па-свойму судзіць пра цябе
і бумерангам верне вобраз,
што ў падсвядомасць звыкла збег.

Другім прычыненая крыўда,
чужая смерць ці боль чужы –
нябачна хай альбо адкрыта –
нас распінаюць на крыжы...”

На снезе паміраў сабака
у веснавы ад сонца дзень,
не заўважаючы людзей...
І толькі Бог на небе плакаў.

Пясочны гадзіннік

З небам штормам норд-вест
сутыкнуўся нябыт...
Пэўна, так белы свет
перакулены быў.

І шацёр вышыні,
з месца зрынута ўніз,
быццам купал шкляны
над зямлёю навіс.

З гарлавіны ў страсе
у прыстанак пакут,
як пясок, пакрысе
нашы жыцці цякуць.

Зрок, нібы чарадзей,
пераверне ўверх дном
перакулены дзень,
у якім мы жывём.

Перакулены сон
стрэсці з сэрца б далоў,
прычакаць, калі ён
перакуліцца зноў.

Калі прыйдзе Прарок
з незямнога двара –
і прасветліцца зрок,
і наблізіцца рай.

І ачысціцца верш
ад спакуслівых фраз...
Перакулены свет,
перакулены час.

КАМУНІКАТ.ORG

Дзень і ноч

*Нясуць нас грэбні хваляў на гарбе
і дзень, і ноч па волі ветру злога.
Зямля, нібыта Ноеў карабель,
што мае плыць да зорнага парога.*

* * *

Сонца за небакрай,
нібы смоўж, ледзь паўзе.
Зайдзі ў хату з двара –
вясна вочы крадзе.

Хутка снег пацячэ,
страцяць сон капяжы.
Колькі зімаў яшчэ
здольны мы перажыць!

Каб араць і ствараць,
адбівацца ў вадзе...
Покуль сонцы гараць,
сэрцы маюць спадзеў.

Кубак дня

Кубак дня ад світання поўны
росным бляскам і моцай пачуццяў,
спавядальным птушыным спевам.

Пад ледзь бачным дымком аблокаў
растае ў ім цукрысты месяц,
залаціцца лімонам сонца.

Асцярожна бяру ў далоні,
баючыся паднесці да вуснаў.
З кім яго мне да кроплі выпіць?

* * *

Да агністай падобна дзяўчынкі,
за якой пыл аблокаў курыць –
“сонца коціцца мне ў абдымкі”¹,
быццам хоча мяне спаліць.

Шаравою маланкай здаецца,
што палюе нібы на мяне.
Сонца коціцца мне прама ў сэрца
і наўрад ці яго абміне.

Запалае яно, быццам свечка,
ачышчальным жывым агнём,
дагарыць, нібы жнівеньскі вечар,
і – ускрыліць душа матыльком,

атрымаўшы дазвол, нібы візу –
з рук Таго, чый не бачны нам след,
праз агню залацістага прызму
у таемны вярнуўшыся свет.

Дзень і ноч

1

Сонца. Рэдкія аблокi
не ратуюць свет ад спёкі
паміж ліпенем і жніўнем,
не падзеленымі ліўнем.

Поўдзень. Белья аблокi
пухірамі ад апёкаў
на празрыстай скуры неба...
Сонца боўтаецца ў цэбры

на двары майго дзяцінства,
што мяне дагнала ў Мінску
праз бясконцасць... сном далёкім...
Памяць плавіцца ад спёкі...

2

Поўня коціцца над долам,
быццам страчанае кола,
нібы Вітаўта карона.
Чоўнам сумнага Харона

праплывае над Айчынай,
душы згінуўшых ліцвінаў
перавозячы па Леце...
Цішыня на белым свеце.

Толькі зоркі-зерваніты²
шэпчуць светлыя малітвы,
толькі поўня па-над долам
срэбным свеціцца анёлам.

¹ Радок з верша В. Трэнас

² Зерванізм – сакральная частка зараастрызму

Воля

Воля – нялёгкая доля:
вечер расхрыстаны ў полі
хто спадзяецца адолець?

Волі не вучаць у школе,
на залатым прастоле
быць толькі Бог дазволіць.

Бы ў зачарованым коле,
“вольны” ў жыцця завуголлі
мусіць ад болю скуголіць

І разумее паволі,
што існуе ў наваколлі
злая ілюзія волі.

Супраціўляецца толькі
сэрца згаданай сваволі –
покуль не прагне патолі.

Верыць: на небным раздоллі
зоркі рукой прапалолі
нам дараванае Волі...

Шлях сэрца

В. Б.

Пялёсткі суму як не абрывавай,
на радасць усёроўна не патрапіш.
І, імкнучыся ў каляровы рай,
брыдзеш сцяжынай чорна-белых клавіш.

Не зможа сэрца лёс перачакаць
у замку мрояў, быццам у асадзе
няшчырасці – яму крывёй сцякаць,
каб светлай дасканаласці не здрадзіць.

Стамляцца быць гатовым на адпор,
за меч прызнаўшы смех, за шчыт – малітву,
трываць удары і людскі дакор,
пазычыўшы трываласці граніту.

Натхненне

І зоркі гараць, як пад ранішнім сонцам суніцы.

Р. Малахоўскі

З нахіленага Зорнага Каўша
рассыпаліся спелыя суніцы –
і коцяцца ў душу, але душа
ніяк не можа імі наталіцца.

Суніцы ночы, быццам светлякі,
на небным засвяціўшыся абрусе,
нібыта з Боскай сыплюцца рукі
у сонныя азёры Беларусі.

Верасень

Не адмаўляючы ў вернасці
поўні, заўчора сустрэае,
зноўку над горадам верасень
едзе за сонца карэтаю.

З ім нагуляўшыся ў хованкі
зранку між хмарамі шэрымі
голосам, хрыплым ад холаду,
дрэвы пацвельвае верасень.

Людзі глядзяць недаверліва –
думаюць, верасень ветраны –
цэляцца позіркаў стрэламі.
Толькі мне ў верасень верыцца.

Трыялет восені

У воблаках забыталася сонца,
як матылёк у белай павуціне.
На каляровай восеньскай карціне
у воблаках забыталася сонца –

зачэпленых за дзіды стромкіх соснаў
спачыць прысёлым ветрам на асіне.
У воблаках забыталася сонца,
як матылёк у белай павуціне.

* * *

Зноў цішыня, зноў рэха не чуваць,
і толькі думкі падаюць нясмела
сняжынкамі на мой гарачы лоб,
але не могуць пекла астудзіць.

Зусім не бачна зорак утары,
бо ноч, нібыта срэбра, у рулетку
прайграла іх завеям і цяпер
пакінутай паэткай вар'яце.

Заблытаўшыся ў снежнай барадзе,
стаіўся недзе вецер да пары.
А час ідзе, і замярзае сум
слязінкаю – у вечнасці на вуснах.

Віртуальныя гульні

Для сучаснай еўрапейскай моладзі
камп'ютэр з'яўляецца тым ліхам,
якім былі наркатыкі ў 60-тыя гады
мінулага стагоддзя.

З пачутага інтэрв'ю

1

Сон пачынаецца, быццам спачатку.
Сонца крывавае “птушкай садзіцца”.
Нехта ў твар лёсу шпурляе пальчатку,
не дараваўшы яму таямніцы.

Меч у руках, а на вуснах усмешка –
адлюстраваннем дрыготкім пагарды.
Сеча.

Прабіцца!

Прарвацца ў бязмежнасць
ці сярод ночы ўзарвацца петардай!

Думка ўва сне працінае: “Навошта?
Што я дачасна і звыкла так гіну?..”
Голас: “Бо сонца драпежны вожык
цела праткне, бы камяк пластыліну...”

Па кім звоніць звон
на другім баку?
Замінае сон
пераплыць раку.

Невядомы край:
неба – быццам столь.
Прыціскае страх,
непакоіць боль.

Не хапае сіл,
каб развеяць дым.
І каго прасіць?
І прасіць аб чым?

Ці шукаць чаго,
ці брысці куды?
Месяц корчыць горб –
гэта знак бяды...

І тады ў імгле
пакаціўся гром,
бы па сэрцу мне
паласнуў лязом:

“Скінь жыццё на сайт,
лёс давер нажу!
Птушкаю з-за крат
адпусці душу!..”

КАМУНІКАТ.ORG

* * *

Асенні парк. Паэты і бамжы.

У. Гарачка

Бомж, нібы смоўж, прытулак цягне свой,
вандруе разам з ветрам між дамамі,
на сонцы часам грэецца душой,
змывае бруд бруістымі дажджамі.

Жаданне выжыць – клопатам бамжа,
хай свет спрабуе не звяртаць увагі,
хай за душой бывае ні граша,
свабоду ён ці пакладзе на вагі...

Калі паэта параўнаць з бамжом,
паэт у сэрцы крыўды смак адчуе –
паэзіі насіць ён мусіць дом,
і ў доме тым душа яго начуе.

* * *

Якія вершы чытаць на сон,
падкажа, хіба што, кажан.
Не важна: агульны ці спальны вагон,
з кім побач на ложку ляжаць.

Але, калі словы не прагнуць душы –
абмінаюць пачуцці, як пні,
паўзучы туманом – хоць сябе прыдушы,
на сцяне ці на столі распні,

верш такі закалыхвае кожны твой нерв
і кожную клетку ў мазгах.
Хай мае намер нават – здзейсніць манеўр –
застанецца і тут на бабах.

І ты на ім, як на печы, заснеш
і ў сне пахаваеш той верш.

* * *

Самае цяжкае – ведаць ісціну
і бачыць, як іншыя яе не заўважаюць.

Чыясьці думка

Паменела ў свеце даверу
ці веру ў ім сэрцы згубілі?..
З'яўляюцца новыя вершы,
ствараюцца новыя стылі,

здараюцца рэдкія цуды,
спрачаюцца мэты і ўмовы,
старэюць краіны і людзі,
становяцца мёртвымі мовы.

І ўжо не чакаюць з'яўлення
у свеце Нябеснага Духа,
і нават само нараджэнне
тлумачыцца броўнаўскім рухам.

І хочацца ўжо не палёту,
а нейкага новага выйсця...
І свет не бліжэй ні на ёту
да Ісціны ў мностве паўісцін.

Міцкевіч і Айчына

Які прарок, такая і Айчына,
хаця яго й не пусціць на парог.
І наварожыць рэдкі лёс шывшына,
чужыя ружы паляцяць да ног.

Чужыя душы зблізяцца з ягонай –
так напісана, мабыць, на раду.
І ў памяці патонуць забабоны,
і словы ў глебу сэрцаў упадуць.

І зацвіце ў які ўжо раз шывшына,
ці адпалае польмя бяроз...
Ён не пакіне думаць пра Айчыну,
але Айчына іншы мае лёс.

* * *

Сумны бераг зямнога бязмежжа –
скрыпкі плач мне, на жаль, не належыць.
У вяртанне мажорных намераў,
верагодна, не верыць Венера.

Рэдкі смех мінакоў мне сумнеўны,
нібы струны, напружаны нервы,
што, здаецца, й не супраць памерці...
Ды душа адлюстроўвае вершы.

* * *

Паўночны край крывіцкай веры,
прамыты, бы ўзбярэжны жвір,
лагодай супакоіць нервы
і ціха выдыхне: жыві.

Агорне голаю пяшчотай
дрэў, што імкнуцца на шашу
з начной асенняе самоты,
асветліць зоркамі душу.

І ноч міне, і дзень, і тыдзень –
пад небам, як глыбокі вір.
І сонца над зямлёй узыздзе
застылай кропляю крыві.

* * *

Каля Заходняе Дзвіны
я прыпыняю крок,
каб з сэрца стомленага змыць
пыл прайдзеных дарог.

Перад царквой, што ля яе,
я тройчы крыж твару,
і ціха, нібы сам сабе,
нарэшце гавару:

“Імкнеш ты з цемрадзі вякоў,
з сівое даўніны,
твой лёс не могуць прадказаць
царкоўныя званы.

Падперазаўшыся мастом,
ты вабіш паглядзець,
як сонца рыбкай залатой
купаецца ў вадзе.

Ты памяць лёсаў і падзей
захоўваеш на дне,
запомніш гэты цёплы дзень,
запомні ж і мяне...”

Маўчыць змялелая Дзвіна,
нібы дала зарок.
А ў наваколлі новы век
развучвае урок.

КАМУНІКАТ.ORG

Ноч перад хростам

Маланка высветліць мой страх –
там за парогам.
Праз навальніцу пройдзе шлях,
праз ночы рогат.

Гром бліскавічнага крыжа –
адно маліцца.
Баіцца грэшная душа
мацней – спазніцца

блакіту неба прысягнуць
у гэтым свеце,
аддаўшыся зямному сну,
нібыта смерці...

Аціхнуў дождж. Сустрэла ціш
перад царквою.
Зазяла сонца, быццам крыж,
над галавою.

Вандроўнік і Анёл

Вандроўнік:

–...І як не надзімаў бы шчокі вецер,
яму не зрушыць важнае каменне.
Чым ёсць наіўнасць у сучасным свеце?..

Анёл:

– Адлюстраваннем Боскага натхнення.
Ёсць успамін пра лёгкія арэлі
тых адчуванняў страчанага раю,
дзе кветкі зла яшчэ не расквітнелі.

Наіўнасць у каханні паўтараюць
усе, каго багі не пакаралі –
і каралі, і пастухі, і майстры –
пакуль планет парванья каралі
у промнях Сонца, бы ў руках, трымае.
Каханню без наіўнасці не ўспыхнуць,
не разгарэцца полымем высокім,
як і з крыніцы шчасця не напіцца,
каб вечнасці пачуць слабыя крокі.
Наіўнасць ёсць заўжды перадумовай
любога твора й кожнай добрай справы,
як і без думкі не бывае слова.
Яна Хрыста ўзвышае над Варавай.

Наіўнасць ёсць у свеце прадчуваннем
пары, калі дашчэнту згіне ліха,
калі ўваскрэсне чысціня жаданняў,
калі наіўнасць зробіцца малітвай,
калі душа навек зліецца з целам,
сваю абняўшы ўрэшце палавінку,
а цела згубіць боль, нібыта цень свой,
і стане ў свеце светла, бы ў дзяцінстве...

КАМУНІКАТ.ІН

Мора

Мора. Суцішыцца мора,
хвалі нібыта заснуць.
Месяц употай ад зорак
з неба закіне блясну.

Бераг. Наблізіцца бераг,
ціхі пачуецца спеў.
Прывідам постаці белай
лёс прамільгне паміж дрэў.

Памяць. Напружыцца памяць,
шчодро са дна зачарпне.
Дом, дзе кагосьці чакаюць,
дзе не чакаюць мяне.

Зоркі. Асыплюцца зоркі –
не на маю галаву.
Сяду я ў човен на золку
і ў далячынь папльыву.

* * *

Дарэмна сваю маладосць я гукаў –
ні слоў суцяшальных, ні радасці гукаў.
У дні пераспелым мой голас блукаў,
дарэмна я ноч вераснёвую слухаў.

Дарэмна цябе я імкнуўся вярнуць
з празрыстых аблокаў, з вясёлага ветру –
у цёмным блакіце пагляд мой тануў.
Што гэта магчыма, і сам я не верыў.

Але спадзяваўся, што скончыцца век,
і новы пачнецца, як ранак вясновы, –
і хтосьці памкненні мае назаве
мажлівай сцяжынай у свет каляровы,

які падсвядома шукаў я і жыў,
амаль што шчаслівы, з самотай зямною...
І плакалі разам са мною дажджы,
і сонца смяялася разам са мною.

* * *

Да старасці бліжэй,
да мудрасці – далёка.
У зорнасці начэй
губляе зоркасць вока.
З гары на дол зірні –
туман паўзе, як дым.
Ці варта бараніць
поствершаваны Рым,
дзе дух святых надзей
прыніжаны папрокам,
дзе моўнай глыбіні
цураецца Гальфстрым?..

* * *

Пачаць новы год з перакладу,
з уласнага перастварэння,
адкінуць былую браваду
і сэрцам прывабіць натхненне.

Чакаць нечуванага лёсу,
шукаць нечаканага слова,
маліцца за тых, хто галосіць,
па згубленых шчасцем падковах.

Даруючы тым, хто рагоча,
над гордай крывёй Дон Кіхота,
за сонцам над сонным балотам
па мосце вясёлкавым крочыць.

Адуиць чужы радок сваім

*Пераствараючы натхненне,
адчуць чужы радок сваім –
хоць на кароткае імгненне –
як перад смерцю ўбачыць Рым.*

КАМУНІКАТ.ORG

З Аляксандра Блока

* * *

Дзяўчына спявала ў царкоўным хоры
Пра ўсіх, хто стамлёны ў краі чужым,
Пра ўсе караблі, што выйшлі ў мора,
Пра ўсіх, што радасць забылі зусім.

Спяваў яе голас, імкнулы ў купал,
І ззяў прамень на белым плячы.
І кожны з цемры глядзеў і слухаў,
Спеў белай сукенкі ў промні сачыў.

І ўсім здавалася – радасць будзе,
Што ў ціхай затоцы ўсе караблі,
Што на чужыне стамлёныя людзі
жыццёвы спакой сабе здабылі.

І голас быў звонкі, прамень быў тонкі.
І толькі высока ля царскіх дзвярэй
Таёмнае звездаўшы, плакаў дзіцёнак,
Што суджана іхнім мастам згарэць.

З Леаніда Мартынава

Вада

Вада
Бы мела ласку
Ліцца!

Так
Ззяла – чыста

Дыямант,
Што – ні напіцца,
Ні памыцца,
І гэта, пэўна, нездарма.

Ёй
Не хапала
Вербаў шалу
У квецені гаркавых лоз.
Ёй
Водарасцяў не хапала
І рыбы, тлустай ад стракоз.

Яна
Не гойдалася ў хвалях,
Не адлюстроўвала касцёр.

Той чыстай, ды
Дысталяванай
Вады
Цуралася жыщцё!

КАМУНИКАТ.ORG

З Ганны Ахматавай

Пятая ружа

Дэм. Бобышаеву

1

Soleil ты звалася ці Чайнай,
І чым магла ты быць яшчэ.
Наколькі ж стала незвычайнай,
Што не забыць цябе лягчэй.

2

Ты ззянем прывіднага лета
Напамінала райскі сад,
Быць і петраркаўскім санетам
Магла, і лепшай ад санат.

3

Мы будзем піць тваё дыханне,
Табой мой дом багаславім,
Была ты, як само каханне...
Хоць справа тут зусім не ў ім.

Апошняя ружа

Вы напишете о нас наискосок.

И. Б.

Мне з Марозаваю біць паклоны,
З падчаркаю Ірада скакаць,
З дымам адлятаць з кастра Дзідоны,
Зноўку з Жаннай на кастры стаяць.
Госпад! Я стамілася да болю
Ўваскрасаць, і паміраць, і жыць.
Забяры ўсё, гэтай ружы толькі
Дай зноў прахалоду прыгубіць.

* * *

Што мне гульня элегій акварэльных,
Адychных рацяў вогненны спадзеў.
Па мне, быць мае ў вершах недарэчнасць,
Не так, як у людзей.

Каб ведаць вы маглi, з якога смецця
Верш з бессаромнай шчырасцю расце,
Як лебяды пад бокам у павеці,
Пад плотам жоўты дзьмухавец.

Сярдзіты вокрык, ранішні пах дзёгцю,
Загадкавая плесня на сцяне...
І верш гучыць, загорны і пяшчотны,
На радасць вам і мне.

* * *

Збудавала высокі шацёр небывалая восень.

Быў аблокам загад –

лёгкі купал яго не цямніць.

І дзівіліся людзі: час верасня ўжо на зыходзе,

А куды пазнікалі студзёныя, мокрыя дні?

І смарагдавай стала вада

ў замуцнелых каналах,

Крапіва, нібы ружы, так болей

не пахла нідзе.

Стала душна ад кожнай зары,

што нясцерпна пылала, –

Іх да скону запомнілі мы ў чарадзе.

І мяцежнікам сонца было,

паланіўшым сталіцу.

А вясновая восень тулілася так да яго,

Што, здавалася,

зараз пралеска празрыста

праблісне...

Вось калі падышоў ты, спакойны,

да ганка майго.

* * *

Грозным лёсам мяне не страшы
І паўночнай нуды панаваннем.
Нам да свята ўдалося дажыць,
І завуць гэта свята расстаннем.

Не бяда, што не стрэнем зару,
І што месяц не віў нам карункі.
Я сягоння табе падару
Небывалыя ў свеце дарункі.

Свой адбітак на плыткай вадзе
Вечаровае рэчкі пад крозы,
Той пагляд, што не здзейсніў надзей
На вяртанне ім знічкі ў нябёсы,

Рэха голасу, што ўжо знямог,
А тады быў і летні, і звонкі, –
Каб пачуць без трымцення ты мог
Гругання падмаскоўнага плёткі,

Каб і сырасць кастрычніцкім днём
Стала млявей за майскую ўцеху...
Памятай жа мяне, мой анёл,
Памятай хоць да першага снегу.

З Барыса Пастарнака

* * *

Кахаць адных – цяжар крыжа,
А ты прывабная з драбніцаў.
І твой неразгаданы шарм
Жыцця падобны таямніцы.

Вясной не моўкне шолах сноў
І шалясценне новых ісцін,
Ты і сама – з такіх асноў,
Твой сэнс, бы водар, бескарысны.

Прачнуцца – й быццам прасвятлець,
З душы павытрусіўшы смецце,
І жыць без бруду надалей –
Ёсць не вялікі цуд на свеце.

* * *

Ні душы не будзе ў доме,
Акрым прыцемкаў. Адзін
Дзень зімы ў скразным праёме
Захінутых ледзь гардзін.

Камячкоў бялюткіх мокрых
Толькі промільгавы ўзмах,
Толькі дахі, снег да зморы
І нікога больш няма.

І зачэрціць шэрань потым,
І заверцяць мной затым
Тагагодняя маркота,
Справы іншае зімы.

І кальнуць сухой галінай
Непрабачанай віны,
І вакно па крыжавіне
Здушыць голад дрывяны.

Ды раптоўна па парцьеры
Прабязьць трымцення ўціск,
Ты, як будучыня ў дзверы,
Зойдзеш, гойдаючы ціш.

З'явішся ў паўзмроку шэрым,
Кінуць вокам – зойме дух,
Ў чымсьці белым з тых матэрыяў
Мо з якіх і шыюць пух.

КАМУНІКАТ.ORG

* * *

Быць знакамітым непрыгожа,
Не гэта ўзносіць найвышэй.
Не варта лік архіваў множыць,
Над рукапісамі дрыжэць.

Сэнс творчасці – самаадданаць,
Не поспех і не шум гурбы.
Ганебна, будучы ледзь здатным,
Шматлікіх вуснаў прытчай быць.

Без самазванскага напору
Жыць варта – так, каб на зямлі
Прывабіў ты любоў прасторы,
Пачуў бы будучыні кліч.

І трэба пакідаць прабелы
У лёсе – не сярод папер,
Жыцця абзацы і раздзелы
Адкрэсліць на палях паспець.

І акунацца ў невядомасць,
І крокі ў ёй хаваць на дно,
Нібыта ў тумане – мясцовасць,
Калі і носа не відно.

Другія пройдуць пядзь за пядзям
Твой шлях, знаходзячы сляды,
Ды перамогі і паразы
Сам розніць не павінен ты.

Адно павінен – ні на дольку
Твар не хаваць свой, як дзіця,
А быць жывым, жывым, і толькі,
Жывым – да цемры небыцця.

З Ігара Севяраніна

* * *

Усеваладу Святланаву

Плач дзяўчо ў цішы паркавай:

“Татка, глянь, ледзь трымаецца
У прыгожанькай ластаўкі лапка пераламаная.

Я ў насоўку захутаю пацярпелую птушачку”.

Бацька быццам задумаўся,
слёзным словам узрушаны.

І прабачыў наступныя ўсе свавольствы

і слабасці

Невялічкай дачушачцы,

што ад жаю заплакала.

Мясціны...

Яны табой прасякнуты з часоў,
Калі адсюль ты з'ехала далёка:
Напрыклад, мы за гэтым вось хмызом
Маглі хавацца ад людскога вока.

Напрыклад, а вось гэтым шляхам ты,
Сама чароўнасць у сукенцы протай,
Да замка йшла а пятай, як заўжды,
Ну, так, ад пятай да паловы шотай.

Напрыклад, вось на лузе абміну
Паблёккую блакітную цыкору.
На ёй ты варажыла. “Не зманю”, –
Яна шаптала ў прывідным дакоры.

Усё працалавана тут наскрозь,
І слоў такіх рассыпаны каралі.
Каб мог сабраць у келіх іхні рой,
Яны віном бы ў келіху зайгралі!

Апошнія каханне

Ты ўлілася ў мой лёс, як струменьчык такая
У глумлёны гарэлкай крышталь.
І ўздыхнулася словамі: “Вось ты якая:
Як і мае быць!” Згаслы амаль,

Пацалую у вусны цябе, альбо ў скроні,
Нібы поўдзень вяртаю ў душу.
І таму, што сустрэчай з табой я напоўніў
Кожны міг, вершаў я не пішу.

Пішуць здольныя мроіць, марнець у чаканні,
Памыляцца, маліць, пагражаць.
Пасля слоў жа, падобных да “Вось ты якая:
Як і мае быць!” – нельга пісаць.

З Арсенія Таркоўскага

Фотаздымак

В. М. Грудцовай

Вее ў сэрца вецер з сонца,
І ляціш, нібы страла,
А любоў на фотаплёнцы
За рукаў душу ўзяла,

Па зярнятку, быццам птушка,
У мінулага крадзе.
Не дае згубіцца ў пушчы –
Парахнёй не прападзеш –

Хоць памёр, жывеш па кроплі
Пад сурдзінку і ўва сне,
Нібы дзесь брыдзеш па полі
У далёкай старане.

І ўсё любает, на дзіва,
Паўтарае свой палёт,
Раз анёлак аб'ектыва
Свет твой горне пад крыло.

Памяці Г. А. Ахматавай

Мякчэй я снежны ложка слаў,
Лугі й гаі абезгаловіў,
Да ног тваіх схіліў замовай
Гарчэйшы хмель, мядовы лаўр,

Ды красавік не завітаў
На змену варце дзён вясновых,
На самым слёзным тле са словаў
Табе я помнік збудаваў.

Пад небам свету на краі
Стаю прада белай, бездакорнай
Тваёю вышынёю горнай,

Сваёй не помнячы радні,
Адзін стаю ў кашулі чорнай
У тваім заўтра, бы ў раі.

З Іосіфа Бродскага

* * *

Ноч, апантаная белізной
скуры. Ад ветранай рэзеды,
драпае што аканіцу, да той
зоркі, што ўздрыгвае з нематы,
ноч, трапечучы фібрамі хмар,
чорную мятлушкай туліцца ўсмак
да лямпы, чыя пукатасць, бы жар,
хоць і выключаная аднак.
Спі. Ва ўсе свечкі, што меў запаліць,
здабыча соннай лухты ў галаве,
тая, што промні змагла не згубіць,
праламлёныя праз рысы твае,
ты свецішся цьмяна знутры,
покуль дорачы вусны плячу,
я, нібы кнігу чытаючы пры
табе, сезам па складах шапчу.

* * *

Дні расплятаюць анучынку, вытканую Табою,
і яна проста скорчваецца на вачах,
услед за блакітнай
становіцца шэраю, бураю, брудна-рабою,
губляе свой колер вясёлы зялёная нітка.
Ужо і краёчак нібыта бачны таго батысту,
маляваць канец алеі – задума не з лепшых,
ад мыцця сукенка нявесты хутчэй садзіцца,
ды і цела не робіцца, пэўна, бялейшым.
Ці то сыр перасох, ці то дух заняло ад гора,
альбо птушка ў профіль варона,
а сэрцам кенар.
Ды звычайна ліса, перагрызаючы горла,
не разбірае, дзе кроў, дзе тэнар.

Ад вясны да вясны

© 2015

*Прыручаныя
словы трапляюць у верш,
каб застацца ў ім.*

КАМУНІКАТ.ORG

* * *

Сонечны прамень
слізгануў праз край люстра
вясёлкай на столь.

* * *

Зіма бяссіла
шчэрыцца ледзяшамі
з гарадскіх дахаў.

* * *

Веснавы настрой.
Зямля вызваляецца
з пялюшак снегу.

* * *

Вышэй за сонца
плыве над снежным полем
спеў жаваранка.

* * *

Дробны дождж. Белы
арган алычы гудзе
апошняй пчалой.

* * *

Бясконцасць рэек
размечана шпаламі.
Лесвіца ў неба?

* * *

Цёплы летні дождж.
Не моўкне птушыны спеў
у лістоце дрэў.

* * *

Поўня ў блакітны
фартушок аблачынкі
зоркі збірае.

* * *

Ветразі соснаў
поўныя буры. Морам
хваляюецца лес.
Зламаныя галінкі
падаюць долу вакол.

* * *

Чорнай хмары шнар.
Шпарка гоніцца за мной
конніца дажджу.

* * *

Пасля цёплага
дажджу зноў на дарозе
мінамі смаўжы.

* * *

Засохшы, дрэва

становіцца помнікам
самому сабе.

* * *

Ці то воблакі
нізка плавуць, ці то дым –
спаленых мрояў?

* * *

Птушка ў паветры
чорным адсекла крылом
восень ад лета.

* * *

У Крэве восень.
Час раскідаў камяні
старога замка.
Кволым дрэўцам на сцяне
трапеча памяць продкаў.

* * *

Радуе сэрца
прыгожы восеньскі дзень.
Дыхаю сонцам.

* * *

Між зялёных хвой –
голыя ствалы бяроз.
Мінуў лістабой.

* * *

Апошні лісток
на дрэве хвалюецца
перад палётам.

* * *

Зіма ўжо блізка.
Маладыя дубкі ўсе
ў жоўтых кажушках.

* * *

На голым кусце –
чырвоныя ягады.
Калінавы сон.

* * *

Між голых галін
дрэў – нотнымі знакамі
пустыя гнёзды.

* * *

Дрэвы ў шэрані.
Над комінам хаты дым
шаманам скача.

* * *

Вісіць над вёскай
зімовая вясёлка.
Пахаваў маму.

* * *

Бацькава хата.
Запацелыя вокны.
Пахне дзяцінствам.

* * *

Матчыны рукі –
цёплыя, ласкавыя.
Усміхнуся ў сне.

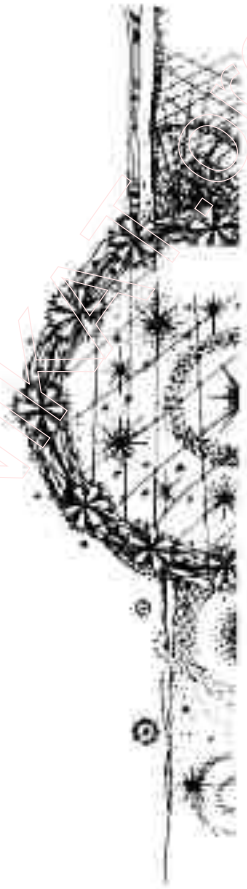
* * *

Марозны вецер
гоніць прэч па шарпаку
лісток кляновы.

* * *

За крок да вясны
страпянулася сэрца
ад прадчування.

ВЯНОК

*Алдайшы свету сэрацай цеплыню,
так соладка глядзець у вочы неба.*

КАМУНИКАТ.ORG

Памяці Андрэя Белавокага

Лёсамі перасякацца
у хаатычным руху.
Сон пачынае збывацца,
свет пачынае слухаць.

З сэрца ірвуцца словы,
нібы з турмы на волю, –
радасцю выпадковай,
крыўдай астылага болю.

Вобразам,
поглядам,
думкай
хочацца тут застацца...
У неабсяжнасці тлумнай
стрэнемся, каб развітацца.

На смерць Васіля Быкава

Смерць прыходзіць заўжды нечакана,
каб агеньчык жывы пагасіць.

І, здараецца, ёю абраны
толькі ногі паспеў абрасіць,

толькі слодыч кахання адведаў.

Іншы ж – здолеў узвысіць свой лёс,
на жыццёвай касьбе роўным следам
не адзін дакасіўшы пракос...

Смерць збірае свой плён звар'яцела –
і за ёй вырастаюць крыжы.

І сама мо памерці хацела б,
ды не мае, напэўна, душы.

Бо душа мае лёгкія крылы,
каб

пакінуць

сутонлівы свет,

непрыхільнікаў,

блізкіх

і мілых –

тых, каго за сабой пазаве.

* * *

Памяці мамы

Аблокі мне раскажуць пра цябе –
пра новы лёс у беспакутным свеце.
Яны супыняць свой бясконцы бег,
я папрашу, каб ім дазволіў вецер.

Я запалю ад сонца ў сэрцы свечку
і памалюся Богу за цябе.
Душа твая, як мятлік, ля яе
мо страпянецца – сведчаннем пра вечнасць.

Развітанне Анатоля Сыса

Запаліце свечку нада мной,
хай асветліць прайдзены ўжо шлях –
з ісцінай стасункі і з маной,
і палёты на сямі вятрах.

Запаліце свечку нада мной –
жоўты ветразь кволага агню
хай асветліць шлях душы маёй
з існасці, што болей не прысню.

* * *

Памяці бацькі

Твой голас нечакана сціх –
памёр, як жыў, у непакоі,
яшчэ паспеўшы пры жыцці
вясёлцы памахаць рукою.

У плыні дум знайшоўшы брод,
пайшоў шукаць прытулак вечны...
На твой вясновы адыход
каштаны запалілі свечкі.

Праводзячы Янку Брыля

Як да Калядаў – год,
да Храма – шлях,
мы прыйдзем некалі
да Янкі да Брыля.

А пакуль што невядома: па зямлі
хто – куды, за кім мы пабрылі,
звыклых адцураўшыся багоў,
і чыю прызнаўшы роднай кроў.

Ды калісь мо на зямных вятрах
з беларусаў выветрыцца страх,
з беларусаў выпарыцца пот.
І здзіўленне іх прынізіць рост,

бо – няхай і ў самы лістапад –
беларусы паглядзяць назад,
прашуміць, як бура, іх уздых.
І успомнім мы сваіх святых,

што брылі за сонцам і ў мароз,
што абралі свой у Бога лёс.
Схілім перад імі мы сцягі,
як хмызняк схіляюць берагі...

Як у неба – дождж,
у квет – зямля,
мы вернемся аднойчы
да Брыля.

КАМУНІКАТ.ORG

* * *

Памяці маёй настаўніцы Н. М. Савініч

У гэтым свеце часу нам
так мала дадзена, каб збыцца –
цячэ пясок, вада бруіцца,
пакуль душа шукае Храм.

Адзін палёт стралы – ты сам.
І сонца рыжаю лісцай
бяжыць праз навакольны гам.
І свечка ветру так баіцца.

І вось жыцця паспела жыта,
і позна плакаць ці бажыцца,
хавацца ў палыновы сум.

Успыхне – і згасе свечка.
Спазнае сэрца чорны вечар,
душа п'е вечнасці расу.

Кола жыцця

1

Усё, як сон, няўхільна праміне,
адно святло акажацца на дне,
як зорны пыл, у келіху пустым
і полымем успыхне залатым,
і адаб'ецца свечкай у акне...
Усё, як сон, няўхільна праміне.

2

Усё, як дзень, паўторыцца ізноў.
І пацячэ, бы сок, па жылах кроў,
і сонца скокне зайчыкам з акна,
каб патануць у келіху віна,
што Бог наліў з любоўю да краёў...
Усё, як дзень, паўторыцца ізноў.

3

Усё, як боль, аднойчы праміне,
усё, як смех, паўторыцца ізноў...
Старэе час, не здолеўшы змарнець,

рака не пакідае берагоў,
хаваюць ночы месяц за каўнер,
вясёлкі нараджаюцца з дажджоў...

4

Сум, як і ўсё, калісьці праміне –
віно жыцця ракою пацячэ
і заблішчыць мільёнам прамянёў...
Вяртацца, чым сысці адсюль, лягчэй –
няхай нас час па-свойму нарачэ,
і ўсё, як цуд, паўторыцца ізноў.

* * *

*Адчыняюць нябесныя дзверы
вершалюбам, а не вершаробам.
Першым вершы даюцца па веры іх,
адпаведныя спектру асобы.*

*Рвецца Ісціна свету праз межы,
з-за вякоў Завету Старога.
Не пазьтамі пішуцца вершы –
вершы ўсе ўжо напісаны Богам.*

ЗМЕСТ

Зоркі і вершы

Мой колер зялёны

*** І захочаш замаўчаць – не зможаш...

*** Душа – самотная між рэбраў...

*** Недасканалы й разам з тым чароўны...

Успаміны пра будучае

На першы зборнік вершаў

Мой колер

Ратаванне вершам

*** Чароды сноў віюцца над зямлёй...

Натхненне

*** Гэты лёс мяне не абміне

*** Быць маладым надзіва проста

Нарцыс

Глядзець у агонь і маўчаць...

Хмарка

*** Восень каляровым сном прысніцца...

*** Вясна і восень, лета і зіма...

Расстанні і сустрэчы

Сем вершаў

*** Заспетыя выклікам...

*** Мы незнаёмыя былі...

*** Я сёння закахаўся ў Вас у сне...

*** Мёд не канчаецца ў сотах...

*** Я вартаваў твой сон, як таямніцу...

Крыўда

*** Вясна. І сум тваіх вачэй...

Мары аб мінулым

*** Я ведаю, што ты даўно была...

*** Калядны снег злятае на далонь...

*** Віна! Віна! Так хочацца віна...

Зімовыя мроі

Сустрэча

*** У недасяжнасці крыку...

Вершы для душы

Блакітны колер

*** Я хацеў бы закахацца ў Вас...

Калі

*** Нашы сцежкі ляглі...

Белая мара

Спявае Кася Камоцкая

*** Ты клічаш мяне за сабой...

Максім і Вераніка

Нагадаюць пра слёзы...

*** Калі развіталіся мы...

*** Беларусы мараць пра вяршыні...

*** Бубны лета астылі...

*** У храме восені пустым...

*** Праз майскае квітненне дня зямнога...

Свята арыяў

Аркаім

Нашчадкі арыяў

Крывія

Новалецце

*** Калі назад наш вокліч паляціць...

Страх

Сізіф

Рэха слоў Заратуштры

Выбар

Вадасвяцце

Мая малітва

*** У вершах можна варажыць...

*** Па даждлівых вулках Менска

Два люстэркі

Год Сабакі

Пясочны гадзіннік

Дзень і ноч

*** Сонца за небакрай...

Кубак дня

*** Да агністай падобна дзяўчынкі...

Дзень і ноч

Воля

Шлях сэрца

Натхненне

Верасень

Трыялет восені

*** Зноў цішыня, зноў рэха не чуваць...

Віртуальныя гульні

*** Бомж, нібы смоўж, прытулак цягне свой...

*** Якія вершы чытаць на сон...

*** Паменела ў свеце даверу...

Міцкевіч і Айчына

*** Сумны бераг зямнога бязмежжа...

*** Паўночны край крывіцкай веры...

*** Каля Заходняе Дзвіны...

Ноч перад хростам

Вандроўнік і Анёл

Мора

*** Дарэмна сваю маладосць я гукаў...

*** Да старасці бліжэй...

*** Пачаць новы год з перакладу...

Адчуць чужы радок сваім

Дзяўчына спявала ў царкоўным хоры...

(З А. Блока)

Вада (З Л. Мартынава)

Пятая ружа (З Г. Ахматавай)

Апошняя ружа (З Г. Ахматавай)

*** Што мне гульня элегій акварэльных...

(З Г. Ахматавай)

*** Збудавала высокі шацёр небывалая восень...

(З Г. Ахматавай)

*** Грозным лёсам мяне не страшы...

(З Г. Ахматавай)

*** Кахаць адных – цяжар крыжа...

(З Б. Пастарнака)

*** Ні душы не будзе ў доме... (З Б. Пастарнака)

*** Быць знакамітым непрыгожа... (З Б. Пастарнака)

*** Плач дзяўчо ў цішы паркавай... (З І. Севяраніна)

Мясціны... (З І. Севяраніна)

Апошняе каханне (З І. Севяраніна)

Фотаздымак (З А. Таркоўскага)

Памяці Г.А. Ахматавай (З А. Таркоўскага)

*** Ноч, апантаная белізной... (З І. Бродскага)

*** Дні расплятаюць анучынку, вытканую Табою...

(З І. Бродскага)

Ад вясны да вясны

- *** Сонечны прамень...
- *** Зіма бяссіла...
- *** Веснавы настрой...
- *** Вышэй за сонца...
- *** Дробны дождж. Белы...
- *** Бясконцасць рэек...
- *** Цёплы летні дождж...
- *** Поўня ў блакітны...
- *** Ветразі соснаў...
- *** Чорнай хмары шнар...
- *** Пасля цёплага...
- *** Засохшы, дрэва...
- *** Ці то воблакі...
- *** Птушка ў паветры...
- *** У Крэве восень...
- *** Радуе сэрца...
- *** Між зялёных хвой...
- *** Апошні лісток...
- *** Зіма ўжо блізка...
- *** На голым кусце...
- *** Між голых галін...
- *** Дрэвы ў шэрані...
- *** Вісіць над вёскай...
- *** Бацькава хата...

*** Матчыны рукі...
*** Марозны вецер...
*** За крок да вясны...

Вянок

Памяці Андруся Белавокага
На смерць Васіля Быкава
*** Аблокі мне раскажуць пра цябе...
Развітанне Анатоля Сыса
*** Твой голас нечакана сціх...
Праводзячы Янку Брыля
*** У гэтым свеце часу нам...
Кола жыцця
*** Адчыняюць нябесныя дзверы...

Кандратаў, М. М.
К19 Верны і зоркі / Мікола Кандратаў. —
Мінск : Маст. літ., 2008. — 118 с.

ISBN 978-985-02-1068-5.

Для Міколы Кандратава паэзія — пошукі
існасці свету. У вершах ён спрабуе пера-
асэнсаваць мінулае і сучаснае жыццё,
абапіраючыся на духоўную спадчыну прам-
каў. Шчырасць і аптымізм, прычэпіць і
здуманнасць, вера ў магчымасці добра-
расы, уважлівае пачуццё аўтара.

УДК 821.161.3-1
ББК 84 (4Бел)-5

Літаратурна-мэтанічнае выданне

КАНЦЫКЛАВ Міцкіна
(*Канцэрты Міцкіна Міцкінава*)

ВЕРШЫ І ЗОРКІ

Рэдактар *В. А. Шай*

Мастак *В. В. Шай*

Мастацкі рэдактар *В. І. Савіцкая*

Тэхнічны рэдактар *Л. І. Аленчык*

Складальніца рэдактар *В. А. Дубчык*

Вастрава па друку 29,89,98. Формат 70×90^{1/16}.
Папера адрэтная. Гарнітура Там Таммс. Адрэтная друк.
Узровень друк. арк. 4,39. Улік выд. арк. 3,52.
Тыраж 1200 экз. Звыш 1955.

Выдавецкіе рэспубліканскія ўнітарныя прадпрыемства
«Мастацкая літаратура» Міністэрства інфармацыі
Рэспублікі Беларусь.

Літ. № 02330/0056778 ад 17.02.2004.
Праспект Незалежнасці, 11, 220004, Мінск.
www.maslit.by; e-mail: maslit@mislit.by

Рэспубліканскія ўнітарныя прадпрыемства
«Тыпографія "Пітэра"»
вул. Таўбіна, 11, 222216, Мінск-16.